

BILDANDE AV NATURRESERVATET STORHÖJDEN I KILS KOMMUN

Beslut

Länsstyrelsen förklarar det markerade området i bilaga 1 som Naturreservatet Storhöjden. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen beslutar att de nedan angivna föreskrifterna ska gälla för reservatet.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 2 för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med reservatet

Naturreservatet Storhöjden bildas i syfte att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i form av hållmarkstallskog och lövrik barrblandskog samt andra ingående naturtyper. Syftet är också att bevara områdets orörda karaktär. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer ska reservatet tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogen tillåts utvecklas fritt genom intern dynamik. Vissa åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden är följande.

- Hållmarkstallskog med gamla senvuxna träd.
- Lövrika naturskogar med riklig förekomst av död ved.

En mer utförlig beskrivning av området finns i skötselplanen.

Föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. avverka eller på annat sätt skada träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. utföra mekanisk markbearbetning,
3. tippa eller anordna upplag,
4. anlägga ledning,
5. utföra markavvattnande åtgärd,
6. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning,
7. använda kalk, gödsel, växtnäringsämnen eller bekämpningsmedel,
8. framföra fordon.

Utan tillstånd från länsstyrelsen är det också förbjudet att

9. inplantera djur och växter,
10. utföra viltvårdsåtgärder eller anlägga åtelplats.

Undantag

A-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A 1. gäller inte kvistning eller röjning av sly upp till sju cm diameter i marknivå för underhåll av jaktpass.

A 8. gäller inte terrängskoter eller motorredskap som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsförordningen (1978:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla följande inom reservatet i dess helhet eller inom de särskilt utpekade områden som framgår av bilaga 3 (se hänvisning efter varje relevant punkt)

1. röjning och utmärkning av reservatets yttergränser,
2. anläggande, utmärkning och underhåll av vandringsled samt uppsättande av informationsskyltar längs densamma, se bilaga 3,

3. undersökningar av mark, vegetation och organismer i miljöövervaknings- och uppföljningssyfte,
4. åtgärder i syfte att motverka förekomst av invasiva främmande arter.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd eller buskar, stående eller omkullfallna,
2. samla in ryggradslösa djur, mossor, lavar och vedsvampar,
3. framföra fordon,
4. tippa eller anordna upplag,
5. medföra hund som inte är kopplad,
6. elda.

Undantag

C-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

C 5. gäller inte vid jakt med hund.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har förelagt markägare och innehavare av särskild rätt inom området att yttra sig över förslaget till beslut om inrättande av naturreservat. Förslaget till beslut har också remitterats till berörda sakägare samt skickats till andra som kan tänkas ha synpunkter på skyddet av området.

Inkomna remissvar

Kils kommun lägger stor vikt vid både bevarande av biologisk mångfald och att reservatet är tillgängligt för besökare, dels för att främja folkhälsan men även för att allmänheten ska kunna tillgodogöra sig kunskap om djur och natur. Kommunen menar också att det är angeläget att en tillsynsperson anlitas för att hålla uppsikt över anläggningar, nedskräpning och insektsangrepp i skogen, samt att bildandet av naturreservatet sker i fortsatt god dialog med markägare och intresseorganisationer.

LRF i Kil ser med oro på de anordningar som finns med i förslaget till beslut och som syftar till att göra området mer tillgängligt för allmänheten. De menar att det finns en stor risk för att både växt- och djurliv samt möjligheterna till jakt kommer att påverkas negativt och att det finns andra områden som är iordningställda för friluftslivet i kommunen. De förutsätter vidare att reservatet kommer att ha en aktiv skötsel så att insektsangrepp kan upptäckas och förhindras att spridas till kringliggande skog. I yttrandet finns

även en del mer allmänna förslag som inte tas upp här eftersom de inte rör detta beslut specifikt.

Ingegerd och Sven Rejnö, markägare inom det blivande reservatet, motsätter sig de åtgärder för friluftslivet som finns föreslagna i förslaget till beslut. De ser en risk med att anordningarna kan medföra slitage och skadegörelse som påverkar de höga naturvärden som utgör skälen för att bevara Storhöjden som naturreservat. De menar också att de blivit förda bakom ljuset eftersom de förslag som finns i skötselområde 2 aldrig var på tal när de tecknade avtal om markåtkomst.

Leif Svensson, markägare inom det blivande reservatet, vill att gränsen för reservatet flyttas 75-100 meter österut på hans fastigheter eftersom där saknas höga naturvärden och det finns granar med barkborreangrepp. Om det inte sker kräver han ersättning om 80 000 kronor för gran på andra delar av hans fastigheter som han menar löper stor risk att angripas av granbarkborre.

Skogsstyrelsen har inga synpunkter medan Kils naturskyddsförening menar att förslaget är bra och att det behövs fler naturreservat i länet, även i de södra delarna.

Länsstyrelsens bemötande av remissvar

Länsstyrelsen har en stor mängd naturreservat i länet som är mer eller mindre tillgängliggjorda för allmänheten med t.ex. vandringsleder, eldplatser och parkeringar, men det är ytterst sällan som dessa orsakar några större problem i form av skadegörelse eller nedskräpning. Länsstyrelsen väljer dock ändå att modifiera skötselplanen och begränsa anordningarna till en parkeringsplats, samt en vandringsled med informationsskyltar. Dessa anordningar finns med bland föreskrifterna i de avtal om markåtkomst som tecknats med markägarna och Länsstyrelsen bedömer att de har stort värde för friluftslivet, inte minst för skolklasser från Tolitaskolan som kan besöka naturreservatet.

Länsstyrelsen övervakar insektsangrepp i naturreservat i enlighet med vägledning från Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen ändrar inte gränsen för naturreservatet, dels för att reservatets funktion blir bättre med en rak gräns nedanför den västra branten, dels för att ersättning för skogen har betalats ut. Skogen är yngre än i andra delar av reservatet men har god potential att utvecklas till lövrik naturskog med tiden. I dagsläget ser Länsstyrelsen inga angrepp på granar inom det blivande reservatet, däremot finns många döda granar från torråret 2018, men de utgör inte någon risk för spridning av granbarkborre. Eventuella framtida skador på skog ersätts inte.

Samlad bedömning

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skadas. Länsstyrelsen bedömer därför att området bör förklaras som naturreservat.

Reservatsbildningen är förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten går inte längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet bidrar till att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden och till miljö kvalitetsmålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Sammantaget är förutsättningarna uppfyllda för att inrätta reservatet med föreskrifter enligt ovan.

Tillämplig lagstiftning

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. (se 7 kap. 4§ miljöbalken)

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet får beslutet förenas med föreskrifter. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. (jmf 7 kap. 5, 6, 25 och 30 §§ miljöbalken)

I varje beslut om bildande av ett naturreservat ska en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård fastställas. (jmf 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Upplysningar

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i ortstidning.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifterna i detta beslut om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Beslutade C-föreskrifter gäller omedelbart, även om de överklagas. C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån tillåten pågående markanvändning inte avsevärt försvåras.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas om det som sägs där strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan mot staten hos mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om så inte sker går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 4.

Landshövding Georg Andrén har fattat beslut i detta ärende. Naturvårdshandläggare Jan Rees har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsråd Johan Blom, verksamhetschef Torben Ericson, enhetschef Linda Sundström och länsjurist Ulrika Forsman medverkat.

Bilagor till beslutet

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Karta över B-föreskrifter
4. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Värmland

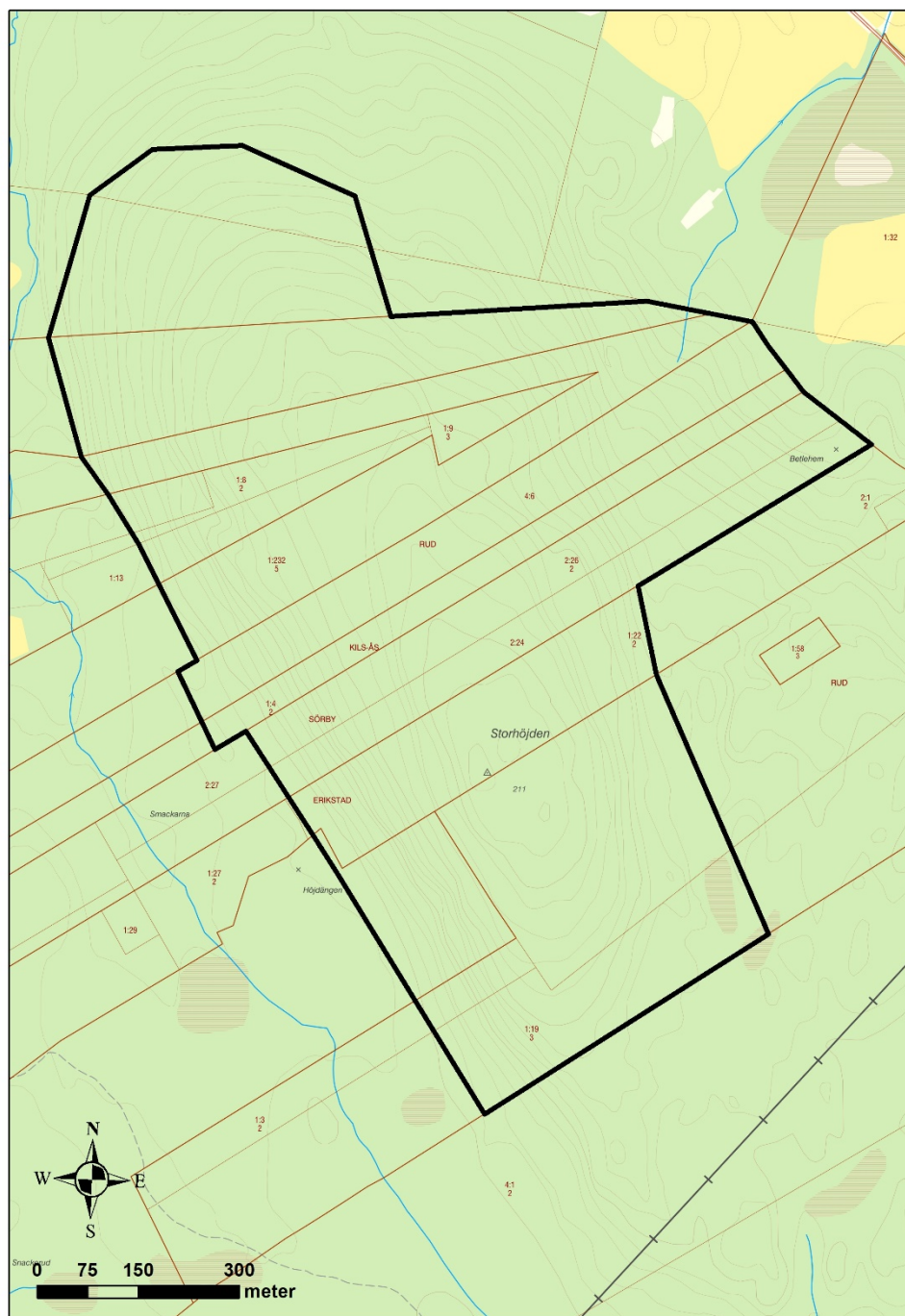
Naturvård

BESLUTSKARTA

Datum
2021-05-10

BILAGA 1

Referens
511-526-2012

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslutscharta för Naturreseptatet Storhöjden (svart linje).

Postadress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 KARLSTAD Besöksadress: Växnäsgatan 5
Telefon: 010-224 70 00 (växel) Fax: 010-224 71 10 E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET STORHÖJDEN

1. Syftet med naturreservatet

Naturreservatet Storhöjden bildas i syfte att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i form av hållmarkstallskog och lövrik barrblandskog samt andra ingående naturtyper. Syftet är också att bevara områdets orörda karaktär. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer ska reservatet tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogen tillåts utvecklas fritt genom intern dynamik. Vissa åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

2. Prioriterade bevarandevärden

- Hållmarkstallskog med gamla senvuxna träd.
- Lövrika naturskogar med riklig förekomst av död ved.

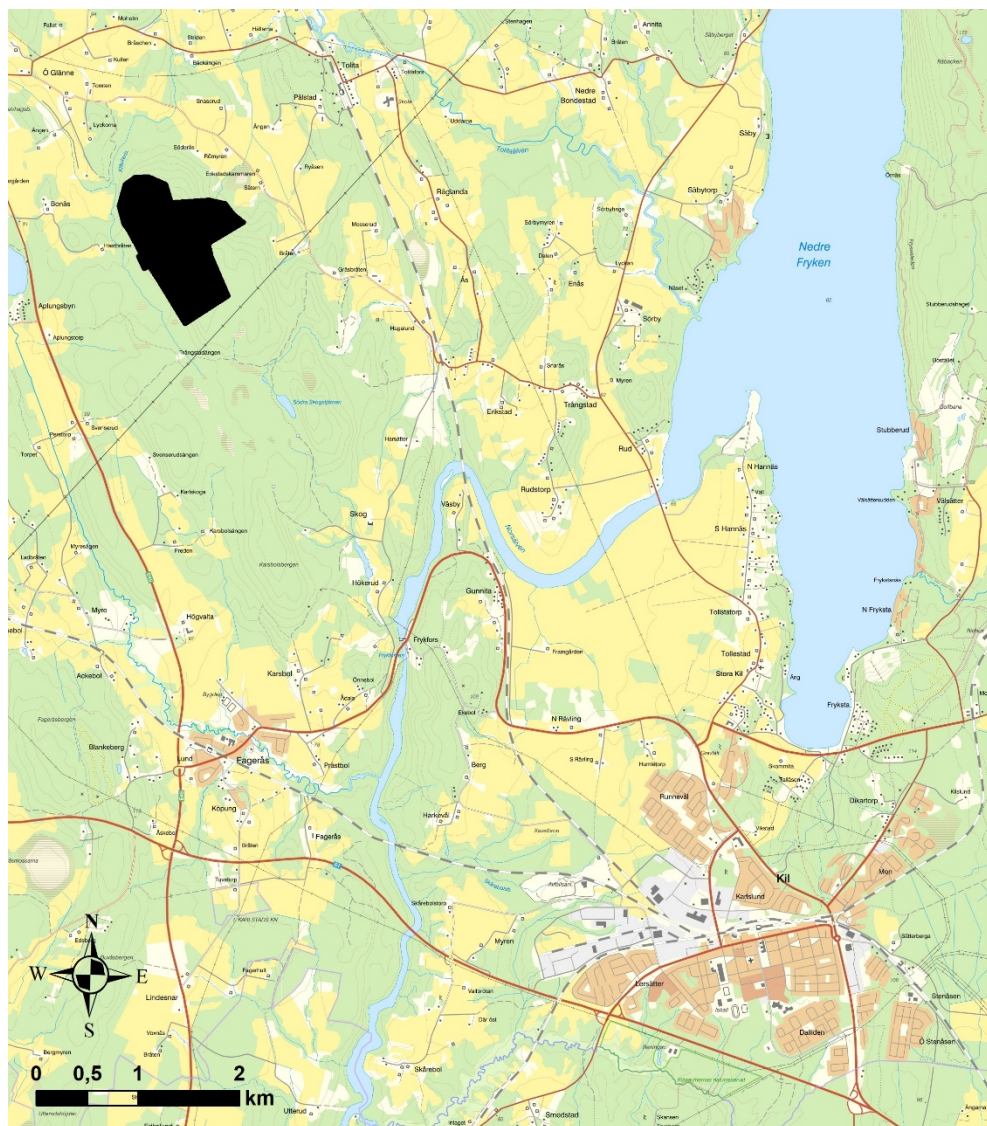
3. Administrativa data

Objektnamn	Storhöjden
NVR-nummer	2054161
Kommun	Kil
Areal	92,6 ha
Markslag och naturtyper*:	
Tallskog	48,5 ha
Granskog	14,3 ha
Barrblandskog	21,3 ha
Lövblandad barrskog	4,5 ha
Triviallövskog	1,7 ha
Temporärt ej skog	0,7 ha
Lövblandad barrskog på våtmark	0,4 ha
Övrig öppen mark utan vegetation	0,1 ha
Övrig öppen mark med vegetation	1,1 ha
Summa	92,6 ha
Produktiv skogsmark	78,5 ha

*arealer för markslag och naturtyper baseras på Nationella Marktäckedata (NMD).

4. Historisk och nuvarande markanvändning

Det finns gott om gårdar och torp, både bebodda och övergivna, i närheten av Storhöjden och skogens struktur antyder att den har nyttjats för virkesuttag under lång tid. Dessutom finns spår efter mer modernt skogsbruk i vissa delar. Kanske har de lägre delarna även varit betesmark för kreaturen under den tidsperiod då djuren ofta betade i skogen.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Översiktskarta som visar naturreservatets läge i landskapet.

5. Beskrivning av området

Området utgörs av en höjd lokaliserad i nord-sydlig riktning, med en brant västsida och en sluttande östsida. På toppen finns en plåtå som sluttar svagt mot norr och söder, och inslaget av hållmarker är stort. Den västra branten är varierad, med rasbranter och blockrik terräng samt en del berg i dagen. I den östra sluttningen är mikroklimatet fuktigare och det finns rörligt markvatten i

delar av området. Inslaget av mer krävande växter, t.ex. tibast och blåsippa, är högt i och nedanför den västra branten, vilket påvisar inslag av basiska bergarter i berggrunden.

- **Biologi**

Den naturskogsartade hållmarkstallskogen och den lövrika grannaturskogen inom området är rik på strukturer som gamla och grova träd samt både stående och liggande död ved i olika stadier av nedbrytning. I området ingår även branta delar med stort inslag av lövträd, i synnerhet asp. Tack vare skogens strukturer förekommer en mängd hänsynskrävande arter.

Följande naturvårdsarter har påträffats (hotkategori enligt Artdatabankens rödlista 2020 där NT = nära hotad och VU = sårbar medan S indikerar Skogsstyrelsens signalart eller prioriterad art i Skogsvårdslagen (fåglar)): fällmossa *Antitrichia curtipendula* S, bronsbjön *Callidium coriaceum* S, aspgelélav *Collema subnigrescens* VU, S, spillkråka *Dryocopus martius* NT, S, klippfrullania *Frullania tamarisci* S, rävticka *Inocutis rheades* S, skinnlav *Leptogium saturninum* S, lunglav *Lobaria pulmonaria* NT, S, aspfjädermossa *Neckera pennata* VU, S, bårdlav *Nephroma parile* S, korallblylav *Parmeliella triptophylla* S, ob. porella *Porella* sp. S, talticka *Porodaedalea pini* NT, S, vågbandad barkbock *Semanotus undatus* S, tjäder *Tetrao urogallus* S.

- **Kultur**

Det finns två registrerade kulturhistoriska lämningar inom området, en torplämning med namnet Betlehem i den östligaste delen och en ”plats med tradition” i den västra branten. Den senare utgörs av en klippåla som under en kortare tid ska ha varit tillhåll för en boskapstjuv. Var den stulna boskapen tog vägen framgår dock inte av historien.

- **Friluftsliv**

Eftersom Storhöjden ligger nära där människor bor och skogen är mycket lämplig för friluftsliv i ett landskap av brukad skog utnyttjas området för vandringar samt bär- och svamplockning. Den västra branten är dock svår att röra sig i och förmodligen besöks den betydligt mer sällan.

- **Geologi**

I den västra branten förekommer lättvittrade basiska bergarter som ger upphov till en rik flora och här finns även mindre rasbranter.

6. Skötselområden

Skötselområde 1: Hållmarkstallskog och lövrik barrskog 92,6 ha

Hela reservatet utgör ett skötselområde. De högre delarna av Storhöjden består av naturligt gles hållmarkstallskog och berggrunden går i dagen i stora delar av området. I mindre partier har fördjupningar i berggrundsytan skapat ett fuktigare habitat och förutsättningar för granen att ta över. Delar av tallskogen har stått orörd länge medan viss plockhuggning har skett i andra delar och det finns även mindre partier med ungskog. I områdets lägre delar

växer mäktig lövrik grannatskog på näringsrik mark och inslaget av asp och björk är stort. Skogen är sluten och mikroklimatet fuktigt och stabilt. I västra branten finns öppna partier som skapats av stor blockrikedom, talusbranter eller hållmarker. Omsättningen på träden är hög och död ved i olika dimensioner produceras kontinuerligt. Lövrikedomen är mycket stor och asp är det dominerande trädslaget i vissa delar.

- **Bevarandemål**

Skogen präglas av naturskogsstrukturer som spridning i trädens ålder och storlek, god förekomst av stående och liggande död ved i olika stadier av nedbrytning, samt levande och döda gamla träd. Naturliga processer som stormfällning, insektsangrepp och nyetablering av träd ska fortgå ostört och kan periodvis leda till att skogen ändrar karaktär. Hydrologin inom området ska bevaras och vara en förutsättning för ett fuktigt mikroklimat i lägre liggande delar. Området ska utgöra god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som är naturliga för naturtyperna.

- **Åtgärder**

Skötselområdet lämnas för fri utveckling genom intern dynamik, med undantag för bekämpning av invasiva främmande arter om detta bedöms nödvändigt.

Skötselområde 2: Friluftsliv

Storhöjden ligger relativt nära befolkningscentra och en skola i Kils kommun samt nära allmänna vägar. Inga anordningar finns i dagsläget.

- **Bevarandemål**

Området ska vara tillgängligt för allmänheten. Det ska vara möjligt att ta sig fram till reservatet med bil eller mindre buss, samt plats att parkera fem bilar. Vid parkeringen ska finnas allmän information om naturreservatet. En vandringsled anläggs genom reservatet upp till toppen och längs denna presenteras specifik information i representativa delar av reservatet, med särskild inriktning mot barn.

- **Åtgärder**

Anordna led samt informationsskyltar för både vuxna och barn inne i reservatet. Upprätta avtal om mark för parkeringsplats och informationsskylt, samt för den del av leden som går utanför reservatet, och iordningställ detta.

7. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Skötselområde
<i>Istandsättning av reservatet</i>		
Markering av reservatsgräns	1	
<i>Anläggningar för friluftslivet</i>		
Uppsättande av informationsskyltar	1	2
Anläggning av led och parkeringsplats	1	2

8. Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur.

Uppföljning av skötselåtgärder

Genomförda skötselåtgärder ska följas upp. Redovisning av genomförd åtgärd ska ange vad som gjorts i vilket område och tidsåtgången.

9. Genomförd dokumentation

Området har besökts vid ett flertal tillfällen av tjänstemän från Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen men inga resultat har publicerats.

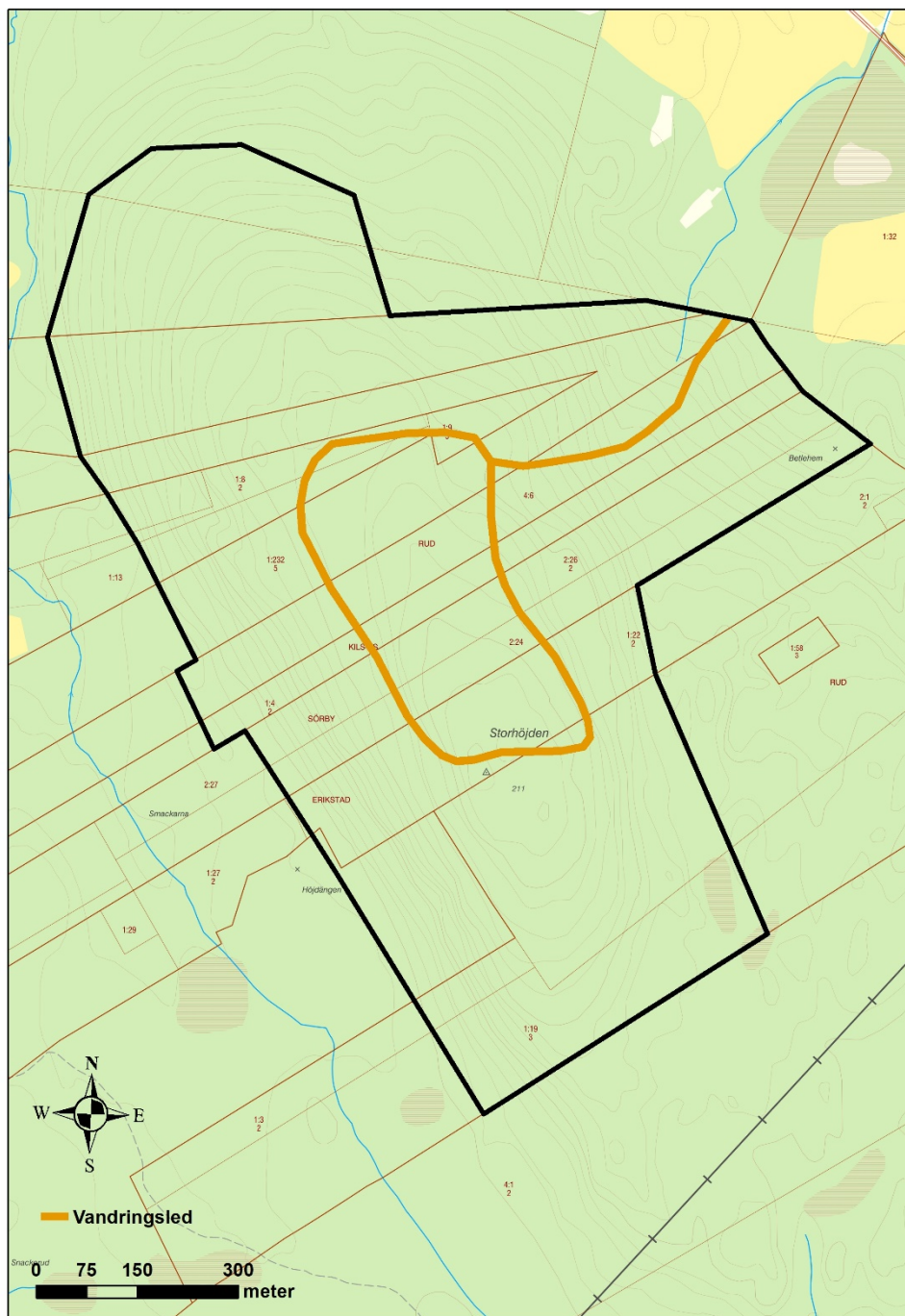
Länsstyrelsen
Värmland

KARTA ÖVER B-FÖRESKRIFTER BILAGA 3

Datum
2021-05-10

Referens
511-526-2012

Naturvård

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Karta över områden där B-föreskrifterna gäller inom naturreservatet Storhöjden.

Postadress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 KARLSTAD Besöksadress: Växnäsgatan 5
Telefon: 010-224 70 00 (växel) Fax: 010-224 71 10 E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nå dagtid.